

være privilegerede Bedsteborgerskoler, som de er nu, det kan man ikke se bort fra. Det er Metropolitanskolen ogsaa, idet dens egne Mellemskoleelever først og fremmest optages; først, naar der derefter viser sig at være Plads til andre, kan de komme ind. De faa, Skolen maa skyde ud, fordi de ikke magter at gaa gennem Gymnasie-klasserne, eller paa Grund af, at Forældrene ikke vil have dem ind i Gymnasie-klasserne — det behøver ikke at være underbegavede Elever —, de bliver skudt over i Realklassen, og dér bliver de behandlet en canaille af Katedralskolen. Jeg har hørt en Lærer sige, at Realklassen er kun for dem, der ikke duer til andet. Det er en Klasse, der fungerer som en Slags Blindtarm, og som bliver skaarret af hurtigst muligt. Dette er imidlertid et daarligt Forhold. Lad os lade vore Gymnasier blive til Ungdomsskoler, og lad de universitetsuddannede komme dér som Lærere, og lad os overlade til de kommunale og de private Skoler at give Grundskole- og Mellemskoleundervisningen. Det vil ogsaa have den Fordel, at Gymnasierne i saa Fald ikke faar en Prøve paa, hvem der kan optages, i 11 Aars Alderen. Den er nemlig illusorisk; vi kan snart blive enige om, at den er der ikke ret meget ved. Men saa faar de en Prøve i 14—15 Aars Alderen, og gennem den kan man danne sig et Skøn ikke blot om Elevens Kundskaber, men ogsaa om Elevens øvrige Habitus og Dygtighed, og det sidste Skøn er ikke mindst værd. Det kunde muligvis hænde, som det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) sagde, at der gik nogen Intelligens tabt. Men det synes jeg i og for sig ikke er det værste. Jeg sætter mere Pris paa at faa Menneskekarakteren bevaret. Det er langt mere værd.

Man kan vel have Lov til for en Gangs Skyld at blære sig lidt her. Jeg har en Gang som ung Mand haft en Samtale med forlængst afdøde Statsminister Johan Sverdrup eller rettere sagt, det var ham, der kom til at tale om Forholdet mellem Intelligens og Karakter. Da der nu er en Anledning til det, vil jeg anføre hans Ord. Han sagde: Der er i Verden 10 Intelligenser for hver Karakter, men tro mig, den ene Karakter er mere værd end de 10 Intelligenser. Jeg tror ikke, Manden har ganske Uret i denne Paastand, og ved at bevare den private Skole med den Offervillighed, der ligger bag ved dens Opretholdelse, er det vel muligt, at der kan gaa en lille Smule Intelligens tabt, men

paa den anden Side er jeg sikker paa, at der vil blive bevaret nogle gode offervillige Karakterer, som nok opvejer den tabte Intelligens.

Det glæder mig at se, at jeg ikke staaar helt alene med denne Tanke. Jeg ved nu, at jeg har Meningsfæller ogsaa indenfor den lærde Skole. Der har været ført en Forhandling, som jeg har lagt Mærke til, indenfor Sorø Akademis Lærerraad, hvor man drøftede det Spørgsmaal, som nok er ved at hænge over Hovedet, om de skal have deres Mellemskole udvidet, eller om det var betimeligt ikke at gaa den Vej. Forhandlingerne var meget forsigtige, disse Læreres Udtryk er valgte med stor Forsigtighed, formodentlig lidt af Hensyn til den højtærede Undervisningsminister og den Tankegang, de ved raader i den røde Bygning. Men Meningen var dog den, at de godt vilde have Sorø Akademi omdannet, saa at det ikke skulde befolkes fra Akademiets egen Mellemskole, eller saaledes, at det ikke skulde tage mod ret mange Elever fra Mellemskolen, selv om det maaske skulde have en enkelt Klasse, men at det kunde tage imod Elever som et Ungdomsgymnasium, saa at det ikke behøvede at være rige Folk alene, der sendte deres Børn dertil, for hvem ved, naar han sender sine Børn til Sorø Akademi i 11 Aars Alderen, hvad de duer til, og om de Ofre, der bliver bragt, staaar i Forhold til, hvad der naas. Hvis man derimod kunde beholde sine Børn i de vigtige Aar fra 11 til 14 Aars Alderen og i en stedlig Mellemskole faa givet dem den Undervisning, der er Betingelse for at blive optaget paa Gymnasiet, og der saa kunde blive flere Parallelklasser i Gymnasiet, kunde Sorø Akademi virkelig blive noget af det, det var Meningen, det skulde være: en Skole for den danske Ungdom, der skulde naa det højeste. Det var det, Testator mente, og det er vistnok meget langt fra, at dette er naaet, men jeg tror, der var noget at gøre i den Retning.

Endnu har jeg en økonomisk Side at drage frem. De Udtryk, der staaar i § 7, giver jeg ikke en rød Sysling for, for de er ingenting værd. Jeg vilde foretrække, at man, i det Øjeblik man, hvad jeg ikke i og for sig skal sætte mig imod, vil have omdannet Statsskolen saaledes, at man finder, den arbejder under de forholdsvis bedste Vilkaar — jeg har ingenting imod, at vi har en god Statsskole, hvad skulde jeg have mod det? —, ved Siden deraf aabner Mulighed for, at en Privatskole kan trives under taalelige økonomiske Forhold,